

Prof. dr. Christian De Backer (1943-2009)

Apr. Guy Gilijs

Curriculum Vitae

Christian Marie Edmond De Backer werd geboren te Gent op 10 april 1943 als zoon van industrieapotheker Gustavus en Céline Beuselinck, huisvrouw. Na zijn Grieks-Latijnse humaniora behaalde hij aan de Rijksuniversiteit te Gent het diploma van kandidaat in de Letteren en Wijsbegeerte. Hierna vervulde hij zijn dienstplicht in Duitsland en ging zich daarna als antiquaar vestigen te Gent. Hij werd expertboekhandelaar van de internationale Syndicat de la Librairie Ancienne et Moderne. Tevens stichtte hij een kunstgalerie en werd zaakvoerder van de uitgeverij De Backer Publishers pvba. Als uitgever van boeken was zijn belangrijkste interessegebied de farmaciegeschiedenis waarbij hij aanvankelijk onder redactie van apr. dr. L.J. Vandewiele en apr. dr. D.A. Wittop Koning, een reeks facsimile's, *Opera pharmaceutica rariora*, uitgaf. In 1976 ging hij, naast zijn werk, weer studeren en behaalde hij aan de RUGent het licentiaat in de Geschiedenis in 1979. Bijkomend volgde hij de vrije cursussen geschiedenis van de farmacie en van de geneeskunde gegeven door prof. Vandewiele aan de RUGent. In 1979 was hij verbonden als wetenschappelijk medewerker aan het Bisschoppelijk Archief te Brugge waarvan hij samen met B. Janssens de Bisthoven de archiefinventaris schreef die uitgegeven werd door het Katholiek Documentatiecentrum te Leuven. In 1980 werd hij te Keulen op het eerste internationaal congres over de geschiedenis van de Kartuizerorde, door de codicoloog en paleograaf prof. dr. Albert Gruijd uitgenodigd om aan de Katholieke Universiteit te Nijmegen te komen werken in diens Instituut Cartusiana. Hierdoor kwam aan zijn werk in Brugge een einde. In Nederland voerde hij als bevoegd verklaard vorser voor de Nederlandse Organisatie voor Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek (ZWO) dan een eerste onderzoeksproject van 2 jaar uit aan het Instituut Middeleeuwse Geschiedenis van de KUNijmegen. Het onderwerp betrof de kartuizers tussen Rijn en Maas tot 1500. Andere projecten van respectievelijk 2 en 4 jaar volgden, onder leiding van prof. dr. Anton Weiler. Zij betroffen tekstedities van Arnold Geilhoven van Rotterdam en de samenstelling van een *Monasticon Fratres Vitae Communis*, dat thans pas in Duitse vertaling verschenen is in de Reeks Archief- en Bibliotheekwezen van de Koninklijke bibliotheek Albert I te Brussel. Gedurende één jaar verzorgde hij tevens aan de KUNijmegen de Oefeningen Middeleeuwse Encyclopedie en zes jaar de cursus Paleografie voor de studenten van de vakgroep Middeleeuwse Geschiedenis en de afdeling Hulpwetenschappen van de Geschiedenis.

Ondertussen promoveerde hij aan de RULeiden in 1990 tot doctor in de faculteit Wiskunde en Natuurwetenschappen op een farmacohistorisch onderwerp. Zijn promotoren waren prof. dr. Henriette Bosman-Jelgersma en prof. dr. Harm Beukers. De titel van het openbaar verdedigd proefschrift luidde "Farmacie te Gent in de late Middeleeuwen. Apothekers en receptuur." Dit werk werd uitgegeven bij uitgeverij Verloren te Hilversum als deel XXI van de reeks *Middeleeuwse Bronnen en Studies*.

Sinds 1991 was hij werkzaam aan de Katholieke Universiteit te Leuven, Faculteit Farmaceutische Wetenschappen, eerst als lector, en was titularis van het keuzevak Geschiedenis van de Farmacie en van het Geneesmiddel dat voorzien is voor de studenten van het eerste en tweede apothekersjaar, respectievelijk eerste en tweede licentie. Dat contract liep af in oktober 2004.

Sinds 1974 was hij lid van de Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux/Cercle Benelux d'Histoire de la Pharmacie, sinds 1996 bestuurslid. Op 28 mei 2000 werd hij erelid van dit genootschap. Voor 2005 werd hij als bestuurslid herkozen.

Sinds 1983 was hij lid en oud-secretaris van Zuid GeWiNa, het Zuid Nederlands Genootschap voor de Geschiedenis van Geneeskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen.

NIET-LIMITATIEVE LIJST VAN PUBLICATIES
VAN PROF. CHRIS DE BACKER *
(°1943 †2009)

Apr. Guy Gilijs

- Uitgever van een reeks facsimile's "*Opera pharmaceutica rariora*".

Titels aanwezig in de bibliotheek van de Museumzaal van het Farmaceutisch Instituut, Van Evenstraat te Leuven (nr. xx) evenals in de Bibliotheca Pharmaceutica Antverpiensis van de Koninklijke Apothekersvereniging van Antwerpen, Consciencestraat, Antwerpen (KAVA-xx)

- *Antidotarium Cassoviense (1732)*, 1977 (nr. 124), (KAVA-B 167)
- Du Boys, Ioannes – *Methodus miscendorum medicamentorum (1572)*, 1973 (nr. 135), KAVA-A 32)
- *Codex medicamentarius Parisiensis (1638)*, 1976 (nr. 130), (KAVA-B 166)
- *Dit is die rechte conste om alderhande wateren te distilleren (1520)*, 1976 (nr. 127), KAVA-B 489)
- *El ricettario del'arte, et universita de Medici, et spetiali delle citta di Firenze (1550)*, 1973 (nr. 122), (KAVA-D 8)
- *Den herbarius in Dyetsche, (1500)*, 1974 (nr. 123), (KAVA-B 485)
- *Pharmacopoea Almeriana (1726)*, 1973 (nr. 133), (KAVA-A 121)
- *Pharmacopoea Borussica (1799)*, 1976 (nr. 125), (KAVA-B 490)
- *Pharmacopoea Hagiensis (1659)*, 1973 (nr. 138), (KAVA-A 120)
- *Pharmacopoea Leodiensis (1741)*, 1975 (nr. 131), (KAVA-B 488)
- *Pharmacopoea Ultrajectina (1656)*, 1974 (nr. 140), (KAVA-A 30)
- *Pharmacopoea Bruxellensis (1641)*, 1973 (nr. 132), (KAVA-B 484)
- *Placotomus, Johannes – Pharmacopoea (1560)*, 1973 (nr. 139), (KAVA-31)
- *vanden Zande, Joannes – Pharmacopoea Brugensis (1697)*, 1973 (nr. 134), (KAVA-A 122)
- *Pharmacia Antverpiensis (1661)* (nr. 126), (KAVA-B 486)
- *Antidotarium Gandavense (1663)* (nr. 129), (KAVA-B 487)
- *Antidotarium (C. Clusius) (1561)* (nr. 136), (KAVA-P 12.22:1)

- *Het receptenboek van de Keulse kartuizer Joannes Trevirensis*, 1983 (nr. 209), (KAVA-F 2:9)

- *Farmacie te Gent in de late middeleeuwen. Apothekers en receptuur*, 1990 (nr. 200)

- *Vroegste ontstaan en ontwikkeling van het apothekersberoep in Vlaanderen, voornamelijk te Gent*- 1983 (nr. 206)

Chris de Backer schreef meer dan 170 grotere en kleinere artikelen, die verschenen in uitsluitend wetenschappelijke tijdschriften zoals het Bulletin van de Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux, het Farmaceutisch Tijdschrift voor België, Revue d'histoire de la Pharmacie, het Apothekersblad, de Academiae Analecta, Farmaleuven Info, Analecta Cartusiana (Salzburg), Gedenkschriften van het Land van Dendermonde, Cahiers de la Biloque, Volkskunde, Oost-Vlaamse Zanten (thans Van Mensen en Dingen), Biekorf, Stadsarcheologie, Oud-Zutphen, Arnhem de Genoeglijkste, Oost-Brabant.

Hij werkte ook mee aan verzamelschriften: het Nationaal Biografisch Woordenboek, het Mariënlexicon (Regensburg), de reeks middeleeuwse en renaissance tekstuitgaven Scripta (Brussel), Verhandelingen Koninklijke Academie voor Geneeskunde België, Archief- en Bibliotheekwezen in België, en nog andere.

Hij leverde bijdragen voor tentoonstellingscatalogi te Gent (5 eeuwen ongeschoeide Carmelieten-

diskalen), Zutphen (Middeleeuwse boeken), Nijmegen (De Moderne Devotie, Figuren en Facetten), en Keulen (Köln und die Kartäuser um 1500), aan huldeboeken zoals voor de cardioloog Jan Deschamps, het 800-jarig bestaan van de stad Roermond, het onlangs verschenen boek over de Hospitaalarchitectuur in België.

Hij was initiatiefnemer en redacteur van de Libri Amicorum voor prof. dr. Leo Vandewiele (RUGent) 1981, prof. dr. Albert Gruijs (KUNijmegen) 1985, en prof. dr. Willy Braeckman (KUBrussel) 1992.

Twee monografieën over de beoefening van de geschiedenis van de geneeskundige wetenschappen te Diest en te Aalst tijdens het Oud-Régime zaten in de eindfase van de redactie.

Hij bereidde tevens een editie voor van manuscripten familieboekjes uit de 19e eeuw tot ca. 1940 voor.

- Artikels verschenen in het Bulletin van Kring voor de Geschiedenis van de Pharmacie in Benelux:

- De farmacie als vergelijkingelement in de contrareformatorische literatuur (1975/nr. 50)
- De oudste apothekers te Gent in het archief van de St.-Pietersabdij (1977/nr. 54)
- Een Gentse apothekersrekening uit 1644 (1978/nr. 56)
- De apothekers van Baudeloo te Gent, 1586-1785 (1981/nr. 61); (ook verschenen in het "Farmaceutisch Tijdschrift voor België" 72, 3 (1995), onder de titel "Drie rekeningen van de Gentse apothecaris Govaerd Jansen voor de abdij van Baudeloo uit 1586-1591)
- Een recept van Dendermonds Karmelietenbier uit ca. 1679 (1981/ nr. 61) – (co-auteur J.L. Vandewiele)
- Bijkomende gegevens over de oudste apothekers te Gent in de rekeningen van de Sint-Pietersabdij (14^e tot 16^e eeuw) (1982/ nr. 62)
- Een eerste peilen naar de sociaaleconomische betekenis van Martin en Jan van Sycleer. Apothekarissen van de St.-Baafs- en de St.-Pietersabdij te Gent in de 14^e en 15^e eeuw (1983/ nr. 64)
- Vroegste ontstaan en ontwikkeling van het apothekersberoep in Vlaanderen, voornamelijk te Gent (1984/ nr. 66)
- De apothekers van de Armenkamer van de Gentse Sint-Jacobsparochie in de 17^e en 18^e eeuw (1985/ nr. 68)
- Bronnen voor de geschiedenis van de farmacie te Zutphen (1988/ nr. 74)
- Twee allegorische recepten uit een 17^e eeuwse Brugs Rapiarium (1993/ nr. 85)
- Gegevens over de geschiedenis van de Farmacie te Brussel. Eerste onderzoeksresultaten uit het archief van het O.C.M.W. (1995/ nr. 89)
- Middelnederlandse medische recepten (1998/ nr. 94)
- De apothekersrekening van Bruggeling Jan Audeians, gecolloqueerd bij de Alexianen te Gent (1712) (1999/ nr.96) – (co-auteur J. Verstraete)
- Geneeskundige zorgen en voeding voor de Cisterciënzerinnenabdij Terhagen in Axelambacht (Zeeuws-Vlaanderen) tussen 1499 en 1509 (2001/ nr. 100)
- Mobiliteit en migratie van de apotheker in Vlaanderen en Brabant van de 13^e tot de 18^e eeuw (2002/ nr. 103)
- Apothekers te Aalst in de 18^e eeuw (2003/ nr. 104)
- Apothekers, geneesheren en chirurgijns, leden van de schuttersgilde Sint-Joris te Aalst tussen 1488 en 1574 (2003/ nr. 105)
- Een chirurgijn en een geneesheer cumuleren te Assenede in 1669 en 1721 als apothecaris (2004/ nr. 106)

- Medische zorgen voor het Kartuizerklooster te Zelem bij Diest (2005/ nr. 109)
- De medaille "Carmen Francés" (Madrid) (2006/ nr. 110)
- De cliënten van "Adrianus De Vadder" (2006/ nr. 110)
- Apothekers te Mechelen (2006/ nr. 111)
- Apothekers te Oostende (2007/ nr. 112)
- Henric Brant, apothecaris te Arnhem (2007/ nr. 113); (verscheen oorspronkelijk in het "Pharmaceutisch Weekblad" 131, 14 (1996)
- Apothekers te Oudenaarde in de 15de en 16de eeuw (2007/ nr. 113)
- Het handboekje van apothecaris Joos Cooman (2008/ nr. 115)
- Vrouwelijke apothekers te Mechelen en Diest in 1525 en 1614 (postuum, 2010/ nr. 119)

Teksten (zonder nummering of paginering) gebundeld voor de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België:

- Apothekers te Beernem
- Apothekers te Beringen
- Onbekende archivalia in het museum van de Faculteit Farmacie van de Katholieke Universiteit te Leuven betreffende Louis Felix De Preter uit Rillaar, apotheker te Brussel van 1829 tot 1849
- Paulus apothecarius uit 1290, oudste apotheker van Diest
- Reynier van Godtsnoven, chirurgijn en pestmeester te Diest tussen 1532 en 1568
- Een zalfpotje als reliekhouder in de Sint-Sulpitiuskerk te Diest (1583)
- Een infirmerierekening uit 1606 van het klooster Mariendaal te Diest
- Verklaring van dokter Joannes Minten te Diest voor chirurgijn Jacobus Clerx van Lummen in 1665
- Een arbitrage te Diest bij een dodelijk ongeval in 1661
- Het Diestse kramersambacht laat een scheepslading inspecteren (1668)
- Een legaat voor chirurgijn Pelgrin van hamel, Diest, 1667
- Drie 17^e eeuwse remedies uit de Sint-Salvatorsabdij te Ename
- Twee recepten van de prior der Kartuziers te Gent (1697)
- Dokters en apothekers te Maldegem (ca. 1800-1930)
- Apothekers te Ronse
- Medische recepten van Surius en Kalckbrenner van Hamont uit de Kartuize te Keulen (16^e eeuw)
- Een Middelnederlands allegorisch recept uit het Kartuizerklooster te Leuven
- Aanvullingen op de biografische index der Nederlandse apothekers
- Apothekers te Nieuwpoort
- Apothekers te Poperinge
- Apothekers te Knokke
- De apothekersfamilie Paternoster te Edingen (Enghien) tussen 1733 en 1878
- Apothekers te Geel
- Apothekers te Oudenaarde
- Apothekers te Duinkerke
- Antwerpen. Miscellanea
- Josephus Wissinck apothecaris (1669-1670)
- Een apotheker verbannen in 1541
- Apotheker Jan Baptist Despontijn († 1611)

- Apothecaris Joannes Huebens (ca. 1626)
- Antwerpse leermeesters van Gentse apothecarissen (1672-1678)
- Antwerpen en Emden (Duitsland)
- Brugge. Miscellanea
- Eustachius Wijts en Alardus apothecarissen, Johannes Lamberti, geneesheer te Brugge in 1390
- Prosopografische bijdrage tot de Brugse apothecarissen uit de 15^e tot de 18^e eeuw
- Apothekers leveranciers van de Brugse Kartuizerinnen en Capucijnen
- Beoefening van de farmacie circa 1730
- Apothekers cijnsplichtig aan het bisdom eind 18^e eeuw
- Brussel. Miscellanea
- Jozef van Dievoort en Augustijn Govaerts, meester speciërs (1674 en 1676)
- Guilliam De Dorpere, apotheker, vettewariër en groot-graanhandelaar (1678-1701)
- Leveranciers van specerijen en een exemplaar van "Tfundament"
- Gent. Miscellanea
- De apotheker van Jan, Heer van Oudenaarde (1377-1378)
- Apotheker Claes de Zadeleere, slachtoffer van Alva's Bloedraad in 1568
- Apothecaris Bouwin vanden Steen (1498-1514)
- Apothekersweduwe Heyndericx in 1486
- Moenkin Voolpot, leerling-apothecaris in 1489
- De ontvoogde Pieter van Wijmeersch eist de apotheek van zijn vader op in 1495
- Apothecarissen Cooman weldoeners der paters Kapucijnen
- De apothecarissen Pieter en Heindric van Breugel (1697-1744)
- Apotheker Jean-Baptiste Adet (werkzaam 1813-1830)
- Een prosopografische bijdrage voor de Gentse apothecarissen 1631-1787
- Apothekers te Gent in 1833
- Twee apothekersexamens te Gent in 1676
- Een recept om "tragiën" te maken, Gent, 16e eeuw
- Dokters, chirurgijns te Eeklo van 1616 tot 1791
- Firmin Roegiers, eerste apotheker te Eeklo (1895)
- Apothekers te Tongeren
- Diksmuide. Miscellanea
- François Jumné, apothecaris in 1730
- Apotheker Arnout Verleure verbannen in 1705
- Apotheker Loovoet, Diksmuide, 1777
- Mr. Jacop van Hollandt, medecijn en kapelaan van het Ziekhof (Diksmuide)
- Apothekers te Ieper
- Pieter Aelbin apothecaire dypres in 1405
- Antoon de Landsheere, apothecaris
- Ordonnantiën Ieper, 1690
- Chirurgijns en doctors uit de volkstelling uit 1697 in de Kasselrij Veurne
- Apothekers te Hasselt
- Leuven. Miscellanea
- Symon Scat apothecarius († 1338)
- Twee specificaties uit 1424
- Koffie en thee alleen op doktersvoorschrift voor de Witte Vrouwen
- Apothekers te Ninove

- Apothekers te Kortrijk
- Apothekers te Willebroek
- Apothekers te Geeraardsbergen
- Apothekers te Lessines
- Apothekers te Veurne
- Apothekers te Dendermonde
- Apothekers te Geel
- Apothekers te Sint-Winksbergen
- Apothekers te Diest
- Apothekers te Sint-Niklaas
- Vijf Mechelse medicinale recepten
- Apothekers te Halle
- Tienen. Miscellanea
- Apothecaris J. Wilmars overleden in 1638
- Apothecaris Renier van den Putte uitgeweken naar Vlissingen (einde 16^e eeuw)
- Apothekers afkomstig uit Tienen, naar Antwerpen uitgeweken en gevestigd
- Tienen, 1883. Geneeskundig korps en bevolking
- Thee- en koffiegebruik in Tiense kloosters alleen op doktersvoorschrift
- Lijst van de gevonden Tiense apothekers
- Apothekers te Vilvoorde
- Middelnederlandse "secreten" uit de infirmerie van de Sint-Pietersabdij te Gent
- Een tweede collectie "secrete consten" uit de archieven van de infirmerie der Gentse St.-Pietersabdij
- Een verzameling van "secrete consten" te Gent in 17^{en} en de 18^e eeuw
- Apothekers te Sint-Truiden
- Apothekers te Deinze
- Vreemdechirurgijns in het stadsarchief te Diest. Een prosopografische notitie

Gepubliceerd in het tijdschrift Farmaleuven Info:

- Onder de titel: "Nieuwe aanvullende gegevens voor de geschiedenis van de farmacie in België":
 - I. Aalst, Kortrijk en Oostende (jg.17, 3, 1994)
 - II. Assenede, Dendermonde, Mechelene, Ninove, Sint-Truiden en Tielt (jg.18, 1, 1995)
 - III. Halle, Hasselt, Mechelen, Nijvel (Nivelles) en Tienen (jg. 18, 2, 1995)
 - IV. Brussel, Geel, Lessen (Lesinnes) en Tienen (jg. 18, 3, 1995)
 - V. Deinze en Diest (jg. 19, 1, 1996)
 - VI. Brugge, Gent, Mechelen en Sin-Gillis-Waas (jg.19, 2, 1996)
 - VII. Antwerpen, Halle, Ieper, Leuven, Turnhout en Vilvoorde (jg.19, 3, 1996)
 - VIII. Brugge, Diksmuide, Gent, Ieper, Lessen, Tongeren en Luik (jg.20, 2, 1997)
 - IX. Aalst, Maaseik, Mechelen, Oostende en Ronse (jg.20, 3, 1997)
 - X. Antwerpen, Brussel, Gent (jg.22, 3, 1999)
 - XI. Geeraardsbergen, Ieper, Luik, Mechelen en Veurne (jg.23, 1, 2000)
 - XII. Antwerpen (en Emdem), Beernem, Eeklo, Knokke en Maldegem (jg.25, 1, 2002)
- Een infirmerierekening uit 1606 van het klooster Mariëndal te Diest (jg.20, 1, 1997)
- Een Middelnederlands allegorisch recept uit het Kartuizerklooster te Leuven (jg.21, 1, 1998)

- Apothecarissen te Brugge, Diksmuide, Nieuwpoort, Poperinge en Veurne tussen 1408 en 1784 (jg.21, 2, 1998)
- De archiefbundel van Felix Louis De Preter uit Rillaar (jg.21, 3, 1998)
- De apothekersfamilie Paternoster te Edingen (Enghien) tussen 1733 en 1878 (jg.22, 1, 1999)
- Drie zeventiende eeuwse remedies uit de Sint-Salvatorsabdij te Ename (jg.22, 1, 1999)
- Een zalf- of apothekerspotje als reliekhouders in de Sint-Sulpitiuskerk te Diest (1583) – (jg.22, 2, 1999)
- Apothekers te Oostende in de 17de, 18de en 19de eeuw (jg.23, 2, 2000)
- Firmin Roegiers, eerste apotheker te Eeklo (1862-1934) (jg.25, 2, 2002)
- Bijdragen voor de farmaciegeschiedenis in België:
 1. Aalst en Lokeren (deel 1) – (jg.25, 3, 2002)
 1. Sint-Truiden en Zelem (deel 2) – (jg.26, 1, 2003)
 2. Aalst, Gent, Sint-Truiden en Zelem (jg.26, 2, 2003)
- Apothekers te Aalst van 1450 tot 1700 (deel 1) – (jg.27, 1, 2004)
- Apothekers te Aalst van 1450 tot 1700 (deel 2) – (jg.27, 2, 2004)
- Een chirurgijn en een geneesheer cumuleren te Assenede in 1669 en 1721 als apothecaris (jg.27, 3, 2004)
- Farmaciebeoefening te Oostende tussen 1634 en 1788, samen met enkele gegevens uit de 19de eeuw over apothekers in deze Belgische badstad (jg.28, 3, 2005)
- Apothekers te Oudenaarde in de 15de en 16de eeuw (jg.29, 3, 2006)
- Vrouwelijke apothekers te Mechelen en Diest in 1525 en 1614 (postuum - jg.33, 1, 2010)

* Alle titels kunnen aangevraagd worden bij de redacteur van het Bulletin van de Kring voor de Geschiedenis van de Farmacie.